

Irodalmi és Társadalmi havi lap

Ajánlom

2000 leütés (Kovács János Mátyás)

Megjelenés éve: 2002 | Lapszám: 10 | Szerző: Kovács János Mátyás

Ez egy belgrádi anziksz a csöndről. Időutazásom sűrítménye.

A húszas éveinek közepén járó tudományos segéderőt, ha jól emlékszem, ez én voltam, intézeti főnöke, az eszes öreg moszkovita, 1974-ben azzal bízta meg, hogy mélyüljön el a jugoszláv gazdasági reformokban. A karosszékből végzett kutatás három hetes tanulmányútba torkollik, szigorúan a tanulmány leadása után. *Peer group*-ja előírásait követve a segéderő először jól megbírálja Titót, hogy az öngazgatás reformja örvén pártállamosít, majd elvonul Nándorfehérvárra, hogy egy kicsit élvezze a pártállami Nyugatot. Ez rá is fér, oly keletiesen bánt el főnöke a dolgozattal. Megkért ugyanis egy asztalfiókot, hogy gondolkozzon még egy kicsit a leírtakon. E megaláztatást a sértett (és az asztalfiók) azóta is büszkén dédelgeti.

Belgrád, 1976 szeptembere. Összefutok az izgő-mozgó Mladennal. Alig idősebb nálam. Tito ügyében egy követ fújunk, bár ő közben szemmel láthatóan balkáni suttyónak néz. Nem ismerem a friss amerikai szakirodalmat, nem láttam a legújabb európai filmeket. Ő ismeri, látta. És a zakója is sikkesebb. Belgrád, 2002 szeptembere. Én Bécsből érkezem egy konferenciára. Ülünk az étteremben, sötét van és koszos az abrosz. Mladen nem izeg. Kinézek az ablakon, minden ugyanaz, csak szürke és szakadt. Elmondja, hogyan rúgták ki 1990-ben az akkorra már általa vezetett kutatóintézetből. Jön a telefon, hogy kellene valami szépet írnia Milosevics feleségének új könyvéről. Azért sem. Másnap ugrik az intézet fél költségvetése. Azért sem. Rövidesen eltűnik a neve az intézet hivatalos

dokumentumairól. Azért sem. Erre hivatja a belügyminiszter helyettese, aki – se szó, se beszéd – fényképalbumot tol eléje. Benne hullák, akkurátusan elrendezve, színes kidolgozásban. Csupa felderítetlen ügy: köztük Mladen ismerősei, merész értelmiségiek.

„Életemben egyszer gyáva voltam – mondja és kerüli a tekintetemet. – Beadtam a lemondásomat.” Kérdezi, velem, mi történt. Csönd. Menekülök vissza a kies Moszkva szállóba. Hajnalban örült ünneplésre és sűrű fegyverropogásra riadok. Itt éjszaka házasodnak? – kavarnak Kusturica-jelenetek félálomban. A portás reggel ujjongva fogad: „lecsaptuk Amerikát(*we hit the Americans*) kosárlabdában”. A repülőtérre menet a taxisoőr blazírtan mutogatja a lebombázott épületeket. Szeretné tudni, hová valósi vagyok. Csönd. Otthon kisebbik lányom, 13 éves, a tévét nézi. Épp Milosevics átkozódik benne Hágából. „Hát ez még él?!” – fordul hozzám Anna. Bólintok.

Tetszik **Megosztás** Az ismerőseid közül te lehetsz az első, akinek ez tetszik.

Kategória: Archívum | Rovat: (2000 leütés) | Típus: -